

Українська мова

для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання
Рекомендації щодо скорочення (модифікації) програми для 3-4 класів

Група результатів навчання/ загальний результат	Базові знання	Кіль- -ть урок ів	Результати навчання	Види діяльності
1. Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях		30		
Змістова лінія «Взаємодіємо усно»				
Сприймання усної інформації	Мета та ситуація спілкування. Критичне слухання.		свідомо сприймає усну інформацію; [4 МОВ 1.1] ставить уточнювальні запитання відповідно до мети та ситуації слухання; [4 МОВ 1.1] виконує усні інструкції вчителя щодо навчальних завдань [4 МОВ 1.1]	Сприймання на слух текстів.
Відтворення змісту почутого	Переказ (детальний, стислий, вибірковий) тексту з опорою на наведений або колективно складений план, опорні сполучення слів, а також без опори на допоміжні матеріали.		усно переказує текст (стисло, детально або вибірково) різних стилів та типів мовлення [4 МОВ 1.2] в почутому визначає важливу інформацію [4 МОВ 1.2]	Відтворення почутого на основі створених або дібраних ілюстрацій. Відтворення почутого на основі створеної мапи думок, піктограм.
Оцінювання усної інформації	Усна інформація		висловлює своє ставлення до усного повідомлення,	Слухання медіатекстів, створення висловлювання,

			<p>простого тексту, медіатексту [4 МОВ 1.6]</p> <p>обирає в прослуханому інформацію для створення власного усного висловлювання [4 МОВ 1.3]</p> <p>висловлюється про почуте, доповнює висловлювання власними спостереженнями; [4 МОВ 1.5]</p> <p>розповідає про свої відчуття та емоції від побаченого та прослуханого; [4 МОВ 1.8]</p>	розрізнення фактів та суджень
Діалогічне мовлення	<p>Культура діалогу.</p> <p>Поняття про діалогічне мовлення. Вербальні та невербальні засоби діалогічного мовлення.</p> <p>Дискусія. Правила ведення дискусії. Правила наведення аргументів.</p>		<p>створює та розігрує діалог на задану тему під час роботи в парі [4 МОВ 1.3]</p> <p>наводить аргументи у коректній формі, щоб переконати співрозмовника [4 МОВ 1.6]</p>	<p>Відповідь на питання в ході бесіди. Складання діалогу в парі за малюнком, описаною ситуацією.</p> <p>Загальнокласна дискусія.</p>
Монологічне мовлення	<p>Висловлювання своєї думки про предмет почутого, обґрунтування її, доповнення тексту на основі особистого життєвого досвіду.</p>		<p>творчо відтворює почуту інформацію, узагальнює [4 МОВ 1.4]</p> <p>пояснює, як корисно використати почуте [4 МОВ 1.4]</p> <p>використовує вербальні і невербальні засоби спілкування у власному мовленні [4 МОВ 1.7]</p>	<p>Створення розповіді про події з власного життя.</p> <p>Створення есе («крісло автора») на актуальні теми. Складання зв'язного висловлювання (розповідь, опис, міркування, есе) за малюнком, описаною ситуацією, з опорою на допоміжні матеріали.</p> <p>Створення простих медіатекстів.</p>
2. Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду		40		

Змістова лінія «Читаємо»

<p>Розвиток вміння читати з розумінням</p>	<p>Види читання. Стратегії вдумливого читання.</p>	<p>володіє повноцінною навичкою читання вголос і мовчки [4 МОВ 2.1] свідомо використовує різні види читання [4 МОВ 2.1]</p>	<p>Читання художніх творів, науково-популярних текстів, текстів зі щоденного життя вголос (або мовчки, за бажанням). Виразне читання, театралізація, читання за ролями, творчий переказ, створення власного тексту за аналогією, продовження тексту, створення ілюстрацій до прочитаного. Запитання до окремих абзаців і до тексту, складання за текстом плану, таблиці, анотації.</p>
<p>Аналіз і інтерпретація прочитаного</p>	<p>Заголовок та його роль у тексті, тема, основна думка, сюжет, мораль, персонажі твору, дійові особи, ремарки.</p>	<p>визначає тему та основну думку твору [4 МОВ 2.2] визначає героїв, місце та час подій у творі [4 МОВ 2.2] характеризує персонажів, висловлюючи власну думку про їх вчинки [4 МОВ 2.2] визначає ставлення автора та висловлює власне до героїв та їх вчинків [4 МОВ 2.3] добирає ілюстрації, твори мистецтва до тексту [4 МОВ 2.6] створює план прочитаного [4 МОВ 2.6]</p>	<p>Обговорення прочитаного тексту. Добір потрібної інформації з тексту (вибіркове читання). Запитання до окремих абзаців і до тексту, складання за текстом плану, таблиці, анотації.</p>
<p>Практичне розрізнення текстів різних видів</p>	<p>Структурні елементи книжки. Усна народна творчість Прозові та віршовані твори. Жанрові ознаки твору. Науково-популярна література Джерела, з яких можна отримати інформацію про</p>	<p>обирає книжку за структурними елементами (обкладинка, зміст, ілюстрації) [4 МОВ 2.1]</p>	<p>Вибір тексту (книжки) для читання. Робота зі словником. Читання та розрізнення творів різних жанрів.</p>

	письменника та його творчість. Тексти побутового вжитку		розрізняє жанри творів [4 МОВ 2.2] називає особливі ознаки казки та вірша як жанрів [4 МОВ 2.2] знає імена та прізвища українських письменників [4 МОВ 2.2] використовує словники [4 МОВ 2.5]	
Рефлексивна діяльність за змістом прочитаного	Засоби художньої виразності. Висловлювання, які характеризують персонажа, події. Віршова мова. Рима, ритм, настрої у вірші. Сила й тон голосу під час читання вірша як засоби емоційного впливу		знає способи перевірки інформації, звертається до дорослих з уточненням щодо змісту прочитаного [4 МОВ 2.4] знаходить у творі засоби художньої виразності [4 МОВ 2.2] творчо працює з текстами [4 МОВ 2.6]	Аналіз художніх творів. Пошук в тексті художніх засобів. Ігри з римою. Експеримент з текстом. Декламування улюблених віршів. Виразне читання. Читання в ролях Театралізація, творчий переказ, створення власного тексту за аналогією, продовження тексту, ілюстрація.
3. Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови		30		
Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»				
Формування письмових навичок	Правила оформлення висловлювання на письмі. Поняття про стилі тексту. Частини тексту. Зв'язок між частинами тексту. Тема тексту та його головна думка. Ключові слова в тексті. Назва тексту. Абзац, його позначення.		пише рукописними буквами розбірливо під диктовку складає й записує зв'язані між собою речення або запитання на задану тему; [4 МОВ 3.1] упорядковує деформований	Створення письмових повідомлень (лист, записка, оголошення, пам'ятка, смс-повідомлення, комікси, інструкція, розповідь про події тощо). Піктограми. Запис слів та речень під

	<p>Орфограми «Перенос слів», «Ненаголошені голосні звуки», «Знак м'якшення», «Апостроф», «Власні назви», «Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних», «Подвоєння букв при збігові приголосних», «Не з дієсловами», «Дієслова на -ться, -шся», «Правопис дієслівних закінчень», «Правопис префіксів з-(с-), роз-, без-», «Правопис суфіксів» основні орфограми в числівнику, правопис найуживаніших прислівників, уживання особових займенників у непрямих відмінках з прийменниками. Орфограми в словникових словах. Найпоширеніші чергування в коренях слів.</p>		<p>текст [4 МОВ 3.1] пише детальний, вибірковий, стислий перекази за попередньо складеним планом [4 МОВ 3.1] складає письмове висловлення різного типу [4 МОВ 3.1]</p>	<p>диктування. Відтворення орфографічного зразка («списування»). Письмовий детальний, вибірковий, стислий переказ.</p>
<p>Письмова взаємодія</p>	<p>Лист, оголошення, записка, подяка, запрошення, привітання, смс-повідомлення, комікс, інструкція (рецепт) тощо як письмові висловлювання. Розповідь, опис, міркування як типи тексту. Есе. Редагування тексту. Орфографічний словник.</p>		<p>формулює поради щодо вдосконалення написаного тексту [4 МОВ 3.3] вдосконалює власний письмовий текст [4 МОВ 3.3] створює письмове висловлювання за допомогою цифрових ресурсів [4 МОВ 3.2]</p>	<p>Створення елементарних письмових повідомлень за допомогою цифрових пристроїв. Взаємоперевірка виконання роботи в парі (на основі заданого зразку). Редагування тексту з допомогою учителя. Редагування тексту в парі. Робота з орфографічним словником.</p>
<p>4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз</p>		<p>40</p>		
<p>Змістова лінія «Досліджуємо мовлення»</p>				

<p>Дослідження мовних одиниць та явищ</p>	<p>Однозначні та багатозначні слова. Синоніми, антоніми, омоніми. Тлумачний словник. Фразеологізми. Основа і закінчення слова. Корінь. Найпоширеніші чергування в коренях слів. Спільнокореневі слова. Префікс. Суфікс. Самостійні та службові частини мови. Іменник як самостійна частина мови. Іменники : назви істот і неістот, власні й загальні назви. Рід та число іменників Відмінювання іменників. Закінчення іменників чоловічого роду в родовому відмінку однини. Прикметник. Роль прикметника в мові. Творення прикметників за допомогою суфіксів -ськ-, -цьк-, -зьк- та суфікса -н- (після основи на -н). Зв'язок прикметника з іменником у словосполученнях і реченнях. Дієслово як самостійна частина мови. Дієслова на -ться, -шся. Час дієслів. Правопис е,и в особових закінченнях дієслів I та II дієвідмін. Правопис дієслів з не. Дієслова, що не вживаються без не. Займенник. Роль займенника в мові. Відмінювання особових займенників. Числівник. Кількісні числівники на позначення одиниць, десятків, сотень, їх правопис. Прислівник. Правопис найуживаніших прислівників. Прийменник. Сполучник. Словосполучення. Зв'язок слів у словосполученні. Речення. Види речень за метою висловлювання Види речень за інтонацією Зв'язок слів у реченні. Граматична основа речення. Другорядні члени речення. Звертання, однорідні члени речення. Пряма мова.</p>	<p>пояснює лексичне значення слів, за потреби користується тлумачним словником[4 МОВ 4.1] розпізнає пряме й переносне значення слів та вживає у мовленні [4 МОВ 4.1] розпізнає у текстах синоніми, антоніми [4 МОВ 4.1] добирає спільнокореневі слова[4 МОВ 4.1] аналізує слова з простою будовою [4 МОВ 4.1] розрізняє частини мови: самостійні та службові[4 МОВ 4.1] визначає граматичні категорії іменників, дієслів[4 МОВ 4.1] пояснює роль прикметника в тексті та добирає прикметники за певним значенням[4 МОВ 4.1] виокремлює в тексті речення, розрізняючи їх види за метою висловлювання та інтонацією [4 МОВ 4.1] будує речення [4 МОВ 4.1]</p>	<p>Тлумачення лексичного значення слова за словником. Добір і групування синонімів, антонімів. Визначення будови слова. Визначення наголосу, складів, звуків у слові. Визначення частин мови, граматичних категорій. Визначення кількості слів у реченні, видів речень. Побудова речення, схеми.</p>
<p>Мовленнєва творчість</p>	<p>Мовні ігри та загадки. Кросворди. Ребуси.</p>	<p>створює прості мовні ігри [4 МОВ 4.2] складає загадку зі словами з різними наголосом; утворює нові слова від наведеного; [4 МОВ 4.2]</p>	<p>Добір спільнокореневих слів. Робота з тлумачним словником. Спостереження за мовою художнього твору (рима, ритм). Робота з фразеологічним словником. Створення мовних</p>

			<p>уживає у власному висловлюванні різні засоби виразності [4 МОВ 4.2] аналізує власні та чужі висловлювання на предмет їх змісту (розкриття теми, основної думки), ужитих мовних засобів та вдосконалює їх; [4 МОВ 4.2]</p>	<p>ігор. Аналіз та вдосконалення текстів. Розв'язування кросвордів та ребусів.</p>
--	--	--	--	--